

АУДИТ ЯК КЛЮЧОВИЙ ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЗОРОСТІ ТА НАДІЙНОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

**СТРОІЧ Софія, здобувач вищої освіти
спеціальність D1 Облік і оподаткування**

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Анотація: розглянуто сучасні реалії аудиторського контролю, що зумовлює та забезпечує прозорість та надійність економічної інформації відповідно до міжнародних стандартів аудиту. Проаналізовано використання досвіду дотримання професійної відповідальності аудиторів, розгляду суспільного нагляду за професійним аудитом.

Ключові слова: аудит, міжнародні стандарти аудиту, аудиторський процес, фінансова звітність.

Сьогодні економіка України перебуває у стані постійних змін, які зумовлені війною, внутрішніми реформами та зовнішніми викликами. У таких умовах зростає потреба у незалежній, достовірній та об'єктивній фінансовій інформації, яка є ключем до прийняття ефективних управлінських рішень на рівні суб'єктів бізнесу, держави та суспільства загалом. Стан сучасного вітчизняного аудиту визначається реформуванням та поступовим приведенням практики аудиту у відповідність до міжнародних і європейських стандартів. Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» запроваджено суттєві зміни щодо оновлених кваліфікаційних вимог до аудиторів, впровадження Міжнародних стандартів аудиту, посилення гарантії їхньої професійної незалежності тощо [1].

Відповідно до Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, аудитори зобов'язані дотримуватися професійного скептицизму і отримувати достатні й належні аудиторські докази для обґрунтування аудиторського висновку [2].

В умовах війни та економічної нестабільності аудит набуває нових функцій і завдань. Одним із ключових викликів є перевірка підприємств, що зазнали руйнувань або втратили активи, де аудитори стикаються з нестачею документів та необхідністю оцінки реальних збитків. Не менш важливою є перевірка ефективності використання міжнародної фінансової допомоги, адже

прозорість у цій сфері визначає рівень довіри партнерів і майбутні обсяги підтримки.

У більшості розвинених країн аудит розглядається як важливий інструмент забезпечення економічної стабільності та фінансової безпеки. Особлива увага приділяється запобіганню конфлікту інтересів, запровадженню обов'язкової ротації аудиторів, що дозволяє уникнути надмірної залежності від клієнтів, а також посиленню нагляду з боку державних регуляторів і професійних асоціацій. Важливу роль відіграє й активне впровадження цифрових технологій у процес фінансового контролю. Зокрема, аудит фінансової звітності в умовах сталого розвитку трансформується з простого контролю за достовірністю даних у потужний інструмент стратегічного впливу на поведінку бізнесу, що потребує нових навичок [3]. Проведені дослідження засвідчують, що сьогодні вітчизняний аудит і надалі потребує: якісної гармонізації зі стандартами ЄС та Міжнародними стандартами аудиту; впровадження цифрових технологій (Big Data, штучний інтелект, автоматизовані системи контролю). Усе наведене пов'язано із зростанням попиту на нефінансовий аудит, зокрема у сфері сталого розвитку (ESG-звітність); підвищенням довіри до аудиторських висновків як інструменту забезпечення інвестиційної привабливості країни. У цьому ж напрямку відзначимо також, що сучасні виклики вимагають активної цифровізації аудиту: застосування технологій штучного інтелекту, автоматизованих систем контролю та аналізу великих даних. Це сприятиме не лише підвищенню ефективності перевірок, а й розширенню сфери послуг — зокрема нефінансового аудиту та оцінки ESG-звітності.

Перспективи розвитку вітчизняного аудиту як надійного інструменту забезпечення прозорості та надійності економічної інформації, на нашу думку, визначатимуться поєднанням традиційних принципів професійної етики з інноваційними підходами за для підвищення якості послуг аудиту, що надалі сприятиме зміцненню фінансової стабільності, підвищенню інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.

Література

1. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 10.09.2025).
2. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Видання 2021 року. Частина II. Рада з міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості. 2025. URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/Міжнародні_стандарти_контролю_якості_а_удиту_огляду_іншого_надання_впевненості_та_супутніх_послуг_видання_2021_року_частина_II\(2\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/Міжнародні_стандарти_контролю_якості_а_удиту_огляду_іншого_надання_впевненості_та_супутніх_послуг_видання_2021_року_частина_II(2).pdf) (дата звернення: 26.06.2025).
3. Василюк М., Вітер С., Здирко Н., Гайдучок Т. Аудит фінансової звітності у світлі міжнародних стандартів та принципів сталого розвитку. Сталий розвиток економіки. 2025. № 4 (55). С. 5–13. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-55-1>

Abstract: *the modern realities of audit control are considered, which determines and ensures the transparency and reliability of economic information in accordance with international auditing standards. The use of experience in observing the professional responsibility of auditors, consideration of public oversight of professional audit is analyzed.*

Keywords: *audit, international auditing standards, audit process, financial reporting.*

*Науковий керівник - ВАСИЛЮК Марія,
Д-р екон. наук, професорка кафедри обліку і оподаткування,
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ*